

Onderzoeksproject over oudere dove mensen

Aan de Universiteit van Amsterdam werken wij (zie kader) sinds een aantal maanden aan een onderzoeksproject over de vraag hoe oudere mensen het liefst hun leven leiden. Wat draagt voor hen bij aan een gelukkig en waardevol bestaan? Voor alle ouderen zijn gezondheid, veiligheid en goede zorg belangrijk. Hebben dove ouderen daarnaast specifieke behoeften?

We werken aan deze vragen met een team van twee horende en twee dove onderzoeksters. We doen interviews, houden groepsdiscussies, verzamelen verhalen en observaties. We gaan langs bij dove ouderen door het hele land, thuis of in dagbestedingscentra of bij woonzorgcentra en natuurlijk ook in de Gelderhorst, het centrum dat helemaal gericht is op wonen en zorg van oudere dove. Daarnaast praten we ook met mensen die zorg verlenen, met activiteitenbegeleiders, zorgmanagers. Een belangrijke missie van het project is om inzicht te krijgen in hoe mensen hun doofheid ervaren als ze een dagje ouder worden en hoe ze omgaan met de beperkingen die dat met zich meebrengt. Dat verdient meer aandacht binnen de wetenschap en het leven van alle dag.

Het onderzoek is nog niet zo lang aan de gang, maar op de WFD in Istanbul zijn al wat eerste resultaten gepresenteerd. Dove mensen blijken in hun wensen voor welzijn en geluk in heel veel opzichten volstrekt vergelijkbaar met horende mensen. Niet zo verrassend misschien, maar regelmatig hoor je het tegenovergestelde beweren. Net als horenden willen dove ouderen ook het liefst zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen. Maar wat is vertrouwd? Dat is voor iedereen verschillend. Voor de één is het zijn of haar fijne huis, voor de ander de kinderen die dichtbij wonen, een derde heeft in tientallen jaren goede banden met de burens opgebouwd, weer een ander heeft een hechte vriendenkring van dove of wil niet weg uit de grote stad. Soms zijn er toch redenen om het leven anders in te richten. Die hebben meestal te maken met gezondheid en soms met eenzaamheid. Ook dat is voor horende mensen net zo. Kortom, het lijkt bij horende en dove mensen om dezelfde dingen te gaan als ze het over hun welzijn en geluk hebben. Toch is er wel verschil. Als de nood aan de man komt, als het echt nodig is, dan willen bijna alle dove ouderen naar één plek en dat is de Gelderhorst. Het voelt als een veilig vangnet en het bestaan van dat centrum is dove ouderen een geruststellend idee.

In De Gelderhorst worden dove mensen in de eerste plaats gezien als een culturele groep. Vaak wordt gezegd dat dovencultuur de verbinding vormt tussen dove mensen. Maar wat die dovencultuur nu eigenlijk inhoudt, daar weten we nog niet zo veel over. Is het alleen de gebarentaal? Bewoners van het Gelderhorst complex lijken het erg naar hun zin te hebben daar. Veel van de stafleden zijn er doof en NGT is de huis-taal. Spelen contacten met andere dove ook een rol? Maar buiten de Gelderhorst wordt vaak gezegd dat het helemaal niet zo prettig is om met andere dove te wonen. Er wordt onderling veel geroddeled, vinden sommigen. Daardoor zou zo'n gemeenschap snel 'kleingeestig' worden en naar binnen gericht. Tegelijkertijd zien we ook dat her en der in het land groepjes dove jongeren er voor kiezen om samen in een huis te gaan wonen. Hoe zit dat dan? Wij zijn in dit project vooral geïnteresseerd in dit soort vragen. Wat heeft de groep van dove nu wel en niet te bieden voor je levensgeluk, vooral als je ouder wordt? Over een tijdje hopen we hierover uitgebreider verslag te kunnen doen. Zie daarvoor ook de website: www.doveouderen.com

WG.

Onderzoeksproject oudere dove

Het onderzoeksteam bestaat uit Anja Hiddinga, Michou Benoist, Nienke Sijm en Meike Brock. Binnen die project zijn mogelijkheden voor studenten om stages te doen. Het gaat dan in de eerste plaats om studenten die een opleiding doen in een sociale richting, of op het gebied van gebarentaal of dovenstudies. Neem voor nadere informatie contact op met Anja Hiddinga (projectleider) h.j.hiddinga@uva.nl

Nienke Sijm en Meike Brock

